

Plan
Strategiczny dla
Wspólnej
Polityki
Rolnej
na lata 2023-2027

Ministerstwo Rolnictwa
i Rozwoju Wsi

INFORMACJA DOTYCZĄCA DZIAŁAŃ EWALUACYJNYCH I WYNIKÓW EWALUACJI PS WPR NA LATA 2023-2027 W ROKU 2025

1 SPIS TREŚCI

2 Wykaz skrótów.	2
3 WSTĘP.....	3
4 DZIAŁANIA EWALUACYJNE.	3
4.1 PLAN EWALUACJI – zmiany	3
4.2 GRUPA DS. EWALUACJI.	3
4.3 WSPÓŁPRACA Z EVALUATION HELPDESK.....	4
4.3.1 Spotkania EvalPLATFORM.....	4
4.3.2 Warsztaty.....	4
5 BADANIA EWALUACYJNE.....	5
5.1 Komplementarność interwencji w PS WPR na przykładzie interwencji I.11 – Premie dla młodych rolników oraz I.14.2 –Kompleksowe doradztwo rolnicze (moduł 1).....	5
5.2 Wzmacnianie doradztwa i włączanie doradców w system AKIS.....	6
6 POZOSTAŁE DZIAŁANIA ZWIĄZANE Z EWALUACJĄ PS WPR	7
6.1 Działania na rzecz poprawy jakości i użyteczności pozyskiwanych danych do ewaluacji.....	7

2 WYKAZ SKRÓTÓW.

ARiMR – Agencja Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa.

Evaluation Helpdesk - European Evaluation Helpdesk for the CAP (https://eu-cap-network.ec.europa.eu/support/evaluation_en).

Evaluationworks! – autorska formuła warsztatów prowadzonych przez Evaluation Helpdesk na temat ewaluacji PS WPR.

EvalPLATFORM - platforma do komunikacji i wymiany informacji między Instytucjami Zarządzającymi na temat rozwiązań w zakresie wdrażania Planu Ewaluacji prowadzona przez Evaluation Helpdesk.

Grupa ds. Ewaluacji - Grupa do spraw Ewaluacji Planu Strategicznego dla Wspólnej Polityki Rolnej na lata 2023–2027

Instytucja Zarządzająca - Minister właściwy do spraw rozwoju wsi.

Komitet Monitorujący - Komitet Monitorujący Plan Strategiczny dla Wspólnej Polityki Rolnej na lata 2023–2027 (<https://edziennik.minrol.gov.pl/legalact/2022/56/>).

MRiRW - Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi.

Plan Ewaluacji - Plan Ewaluacji Planu Strategicznego dla Wspólnej Polityki Rolnej na lata 2023- 2027.

PS WPR – Plan Strategiczny dla Wspólnej Polityki Rolnej na lata 2023-2027.

PROW 2014-2020 - Program Rozwoju Obszarów Wiejskich 2014-2020.

FADN – unijny system zbierania danych rachunkowych z gospodarstw rolnych.

Rozporządzenie 2022/1475 - Rozporządzenie wykonawcze Komisji (UE) 2022/1475 z dnia 6 września 2022 r. ustanawiające szczegółowe zasady wdrażania rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/2115 w odniesieniu do ewaluacji planów strategicznych WPR oraz dostarczania informacji na potrzeby monitorowania i ewaluacji.

Rozporządzenie 2021/2115 - Rozporządzenie 2021/2115 ustanawiające przepisy dotyczące wsparcia planów strategicznych sporządzanych przez państwa członkowskie w ramach wspólnej polityki rolnej (planów strategicznych WPR) i finansowanych z Europejskiego Funduszu Rolniczego Gwarancji (EFRG) i z Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich (EFRROW) oraz uchylające rozporządzenia (UE) nr 1305/2013 i (UE) nr 1307/2013.

Zarządzenie nr 12 - Zarządzenie nr 12 Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 29 marca 2024 r. w sprawie powołania Grupy do spraw Ewaluacji Planu Strategicznego dla Wspólnej Polityki Rolnej na lata 2023–2027.

3 WSTĘP.

Niniejsza Informacja jest wypełnieniem wymogu wskazanego w art. 5 rozporządzenia 2022/1475, zgodnie z którym państwa członkowskie udostępniają Komisji informacje dotyczące działań ewaluacyjnych i wyników ewaluacji, o których mowa w art. 124 ust. 3 lit. d) i art. 124 ust. 4 lit. c) rozporządzenia (UE) 2021/2115, po przeprowadzeniu analizy przez komitet monitorujący, w tym rezultat tej analizy, nie później niż miesiąc przed corocznym spotkaniem w sprawie przeglądu realizacji celów PS WPR.

Poniżej przedstawiono najważniejsze aktywności podjęte w zakresie ewaluacji za rok 2025.

4 DZIAŁANIA EWALUACYJNE.

4.1 PLAN EWALUACJI – zmiany

Polska, zgodnie z przepisami UE (art. 140 ust. 5 rozporządzenia 2021/2115), miała obowiązek przedłożyć Plan Ewaluacji Komitetowi Monitorującemu do dnia 31 sierpnia 2023 roku (w ciągu roku od dnia przyjęcia PS WPR). Plan Ewaluacji został pozytywnie zaopiniowany i przyjęty przez Komitet Monitorujący w trybie obiegowym Komitetu w dniu 21 sierpnia 2023 roku. Jednocześnie Komitet Monitorujący upoważnił Instytucję Zarządzającą do realizacji Planu Ewaluacji, zgodnie z przyjętymi w tym Planie zapisami.

W okresie sprawozdawczym nie dokonano zmian w Planie Ewaluacji PS WPR.

4.2 GRUPA DS. EWALUACJI.

W okresie sprawozdawczym dokonano zmiany Zarządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi w sprawie powołania Grupy do spraw Ewaluacji Planu Strategicznego dla Wspólnej Polityki Rolnej na lata 2023–2027. Zmiana Zarządzenia miała charakter dostosowawczy do zmian organizacyjnych w Ministerstwie Rolnictwa i Rozwoju Wsi.

Odbyło się jedno posiedzenie Grupy, miało ono miejsce w dniu 11 grudnia 2025 r. Celem spotkania było:

- przedstawienie potrzeby dostosowania Zarządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi w sprawie powołania Grupy ds. Ewaluacji PS WPR 2023–2027 (dostosowanie do zmian organizacyjnych) – Zarządzenie nr 54 z dnia 22 grudnia 2025 r)
- omówienie aktualności tematyki badań zawartej w Załączniku nr 1 do dokumentu pn. „Lista badań ewaluacyjnych PS WPR 2023-2027”
- dyskusja na temat zakresu badań planowanych do realizacji w roku 2026.

4.3 WSPÓŁPRACA Z EVALUATION HELPDESK.

4.3.1 SPOTKANIA EVALPLATFORM

W okresie sprawozdawczym przedstawiciele Instytucji Zarządzającej brali udział w spotkaniach EvalPLATFORM, organizowanych przez Evaluation Helpdesk. Spotkania odbywają się poprzez platformę MS Teams. Biorą w nich udział przedstawiciele państw członkowskich UE. Są to robocze, fakultatywne spotkania, podczas których uczestnicy informowani są o bieżących pracach w zakresie ewaluacji na poziomie UE, a także możliwa jest wymiana informacji i doświadczeń w zakresie przygotowania i realizacji Planu Ewaluacji jak również innych zadań związanych z ewaluacją.

4.3.2 WARSZTATY

W okresie sprawozdawczym przedstawiciele IZ oraz ewaluatorów uczestniczyli w organizowanych przez Evaluation Helpdesk warsztatach, szkoleniach i wydarzeniach:

- „Assessment of Result-Based Interventions” - (17 i 24 luty, warsztaty online).

Celem warsztatów było wypracowanie wspólnego rozumienia pojęć oraz rodzajów działań opartych na wynikach. Warsztaty obejmowały analizę najnowszych doświadczeń związanych z wdrażaniem i oceną tego typu działań, w tym konkretnych przykładów z sektora prywatnego oraz inicjatyw dotyczących przeciwdziałania zmianom klimatu.

Ponadto celem było zidentyfikowanie kluczowych czynników, które należy uwzględnić przy projektowaniu, wdrażaniu oraz monitorowaniu i ewaluacji działań opartych na wynikach, a także przy ocenie ich wkładu w realizację celów określonych w planach strategicznych Wspólnej Polityki Rolnej (WPR).

- „Exploring the potential of simulation models for assessing the CAP” (3 - 4 kwiecień 2025, Bari).

Celem warsztatów było przeanalizowanie istniejących modeli symulacyjnych stosowanych dotychczas przez państwa członkowskie, a także modeli opracowanych w ramach projektów programu Horyzont Europa, przez Wspólne Centrum Badawcze (JRC) oraz instytucje badawczo-akademickie i administrację publiczną. Analiza obejmowała również ocenę możliwości przenoszenia tych modeli na poziom państw członkowskich.

Dodatkowym celem było podkreślenie znaczenia wykorzystania modeli symulacyjnych w ocenie Wspólnej Polityki Rolnej (CAP), wskazanie kluczowych kroków związanych z ich stosowaniem oraz

omówienie sposobów oceny, czy dany model stanowi adekwatne narzędzie do udzielania odpowiedzi na pytania ewaluacyjne i do prawidłowej interpretacji uzyskanych wyników.

- „Assessment of environmental impacts of the CAP” – (12–13 czerwca 2025, Hannover).

Celem warsztatów było budowanie potencjału interesariuszy ewaluacji Wspólnej Polityki Rolnej w zakresie wykorzystania big data, w tym danych z obserwacji Ziemi do oceny wpływu środowiskowego w ramach WPR. Istotnym elementem było także dzielenie się wiedzą poprzez wymianę praktycznych doświadczeń związanych z zastosowaniem big data w analizie oddziaływania WPR na środowisko.

5 BADANIA EWALUACYJNE

5.1 Komplementarność interwencji w PS WPR na przykładzie interwencji I.11 – Premie dla młodych rolników oraz I.14.2 – Kompleksowe doradztwo rolnicze (moduł 1)

Celem badania ewaluacyjnego jest ocena skuteczności i trafności realizacji interwencji I.11 „Premie dla młodych rolników” w powiązaniu z komplementarną interwencją I.14.2.1 „Kompleksowe doradztwo rolnicze moduł 1 - Kompleksowe programy doradcze” wdrażanych w ramach PS WPR, w zakresie obowiązkowej usługi doradczej – „Doradztwo dla młodych rolników - beneficjentów interwencji I.11. PS WPR” świadczonej przez ODR-y na rzecz młodych rolników.

Szczegółowe pytania ewaluacyjne:

- W jakim stopniu usługa doradcza wspiera beneficjentów w realizacji zobowiązań wynikających z przyznania premii?
- Czy zakres i forma doradztwa odpowiadają na potrzeby młodych rolników w pierwszym etapie prowadzenia gospodarstwa?
- Jakie są bariery i czynniki sprzyjające skutecznej realizacji usługi doradczej?
- Jakie zmiany należy wprowadzić, aby zwiększyć efektywność i użyteczność interwencji?

Metodyka

Badanie ewaluacyjne zostało zaprojektowane jako analiza mieszana (mixed-methods), łącząca dane ilościowe z systemów informatycznych ARiMR oraz dane jakościowo-ilościowe z badań ankietowych CAWI.

Badanie opiera się na trzech głównych strumieniach danych oraz analizie jakościowej treści publikowanych na stronach internetowych ODR-ów:

- a) Dane ARiMR - Hurtownia danych ARiMR; dane monitoringowe
- b) Badanie CAWI – Beneficjenci I.11 - ankieta skierowana do wszystkich beneficjentów z podpisaną umową z ARiMR (tj. 6009 osób).
- c) Badanie CAWI – Doradcy – ODR beneficjenci I.14.2.1 - ankieta skierowana do wszystkich doradców ODR realizujących usługę doradczą dla beneficjentów I.11.
- d) Strony internetowe Ośrodków Doradztwa Rolniczego - Desk research zakresu i aktualności publikowania informacji dotyczących informacji o I.14.2.1 na oficjalnych serwisach www ODR-ów.

Raport z badania dostępny jest na stornie MRiRW <https://www.gov.pl/web/rolnictwo/ewaluacja4>

5.2 Wzmacnianie doradztwa i włączanie doradców w system AKIS

Badanie realizowane w okresie styczeń – grudzień 2025 roku Wykonawcą badania jest Instytut Ekonomiki Rolnictwa i Gospodarki Żywnościowej -PIB.

Celem zadania była ocena skuteczności realizacji działań w zakresie transferu wiedzy i doradztwa w ramach WPR w Polsce. Ze względu na wczesny etap wdrażania PS WPR a co za tym idzie brak na tym etapie wymiernych efektów realizacji instrumentów wsparcia związanych z systemem AKIS, badanie dotyczyło w głównej mierze realizacji działań PROW 2014-2020.

Metodyka

W przeprowadzonej analizie wykorzystano następujące źródła danych:

- sprawozdania z realizacji PROW 2014–2020 dostępnych na stronach MRiRW (<https://www.gov.pl/web/rolnictwo/sprawozdania-roczne-z-realizacji-prow-2014-2020>);
- dane przekazane w formie tabelarycznej przez MRiRW dotyczące realizacji wziętych pod uwagę działań;
- dane uzyskane bezpośrednio z Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa (ARiMR);
- plan działania KSOW na lata 2014-2020 realizowany w oparciu o dwuletnie plany operacyjne oraz sprawozdania roczne z działalności tych jednostek (<https://ksow.pl/o-ksow/plan-dzialania>);
- dane uzyskane bezpośrednio od podmiotów realizujących studia podyplomowe dla doradców rolniczych dotyczące ocen tych studiów przez uczestników.

6 POZOSTAŁE DZIAŁANIA ZWIĄZANE Z EWALUACJĄ PS WPR

6.1 Działania na rzecz poprawy jakości i użyteczności pozyskiwanych danych do ewaluacji

Na potrzeby między innymi działań ewaluacyjnych w 2025 roku kontynuowano realizację następujących inicjatyw:

- Słownik upraw - opracowanie i utrzymanie jednolitego katalogu upraw, który porządkuje nazewnictwo i klasyfikację upraw rolnych, umożliwiając spójne przypisywanie danych produkcyjnych i środowiskowych między innymi w analizach ewaluacyjnych.
- Słownik efektów rzeczowych - zdefiniowanie i standaryzacja efektów rzeczowych osiągniętych w ramach interwencji PS WPR, tak aby możliwe było jednoznaczne przypisywanie rezultatów do działań i beneficjentów oraz ich agregacja i analiza w procesie monitoringu i ewaluacji.
- Narzędzie do oceny ekonomicznej gospodarstw (NOE) - utrzymanie i rozwój narzędzia informatycznego wspierającego analizę danych na potrzeby monitoringu i ewaluacji PS WPR.

Realizacja wyżej wymienionych inicjatyw ma istotne znaczenie dla zapewnienia spójności, porównywalności i wysokiej jakości danych wykorzystywanych w ewaluacji PS WPR. Inicjatywy te umożliwią standaryzację pojęć oraz jednoznaczne przypisywanie informacji o beneficjentach, zakresie realizowanych interwencji, strukturze produkcji rolniczej oraz osiągniętych efektach rzeczowych. Dzięki temu możliwe będzie skuteczne integrowanie danych pochodzących z różnych źródeł oraz prowadzenie pogłębionych analiz przekrojowych. Zastosowanie tych rozwiązań zwiększy rzetelność ocen skuteczności, efektywności i oddziaływania interwencji PS WPR, a także poprawi przejrzystość i użyteczność wyników ewaluacji dla potrzeb zarządczych, monitoringu oraz procesu podejmowania decyzji dotyczących modyfikacji i dalszego programowania WPR.